

IRODALOM.

Könyvismertetés.

Magyar mezőgazdasági szociálpolitika. Irta: dr. Czettler Jenő. Budapest, 1914. A Magyar Gazdaszövetség kiadványa. 1103 oldal. Ára 30 K. Az erdészeti szakközönséget is közelebbről érdeklő, értékes mű célja, hogy különösen a vezetésre és irányításra hivatott falusi értelmiséggel, a nagy- és középbirtokosokkal megismertesse a magyar mezőgazdasági szociálpolitika alapvető kérdéseit, továbbá — miután elsősorban földmivelő állam vagyunk — beigazolni azt, hogy a mezőgazdasági szociálpolitikának nem az ipari szociálpolitika járszalagján kell haladni — mint ez rendszeren történik —, hanem ha ettől nem is teljesen függetlenül, mégis önállóan, erős nemzeti tartalommal önmagának kell megszabnia irányelveit.

Az alapvető kérdések tárgyalásánál ugyanis kimutatja, hogy az 1900. évi statisztikai adatok szerint a magyar birodalomban őstermeléssel az ország lakosságának 68·4⁰/₀-a foglalkozott, míg a bányászat-, ipar-, kereskedelem- és közlekedésnél az ország lakosságának 19·6⁰/₀-a nyert alkalmazást. Nincs tehát európai nemzet, mely annyira magán viselné a földmivelő állam jellegét, mint hazánk, s ebből nyilvánvaló, hogy e téren nem követhetjük sablon-szerűen más iparüző államok példáját.

Szerző nemzeti fejlődésünk létalapját egyrészt a középosztály független elemének szaporításában, másrészt a kiscgazdaosztály megerősítésében, illetve a munkásosztály egy részének a kiscgazdák sorába való felemelésében látja.

A középosztálynak kell képeznie nemzetünk gerinczét, minálunk pedig különösen ez szorul manapság megerősítésre, mert a nemzet-törzsét eddig képező középbirtokososztályunk pusztulásnak indult, s helyét a „nem független“ lateiner elem (hivatalnok osztály) foglalta el, mely végrehajtó szerepre jól alkalmazható, de kezdeményező ténykedésre nem hivatott.

Alapos vizsgálódás után szerző arra végeredményre jut, hogy a magyar független középosztály ujjáteremtésére — eltekintve egy-két kevésbé számbavehető lehetőségtől — tulajdonképen csak az a mód áll rendelkezésünkre, hogy a „kiscgazdáknak milliós

osztályát megfelelő *gazdasági és kulturális* reformok által fel-
emeljük a magyar középosztály sorába“.

Ennek a célnak elérésére szükséges eszközöket a céltudatos birtokpolitikában, a termelés intenzitásának fejlesztésében, az anyagbeszerzés és értékesítés szövetkezeti szervezésében s a magyar kisgazdaosztály kulturális és erkölcsi felemelésében látja.

Birtokpolitikánknak nemzeti irányban kell haladnia, s itt legmegfelelőbbben oly módon mutathatunk fel eredményt, ha a „magyarság népfölöslegének szabad utat biztosítunk elszigetelt társaikhoz a nemzetiségi vidékekre“, vagyis ha „az alföldi kisgazdák másod- és harmadszülött gyermekei részére nemzetiségi vidéken biztosítunk családi kisüzemet“.

Egyes közgazdasági írók — különösen a radikális irányhoz tartozók — családi kisüzem fejlődésének legnagyobb akadályául a kötött birtokokat látják, a szerző ellenben szembeáll evvel a felfogással. Elismeri ugyanis, hogy a kisgazdaosztály számbeli gyarapodását a *szabad birtokforgalom* segíti elő, mindazonáltal „gazdasági téren óriási feladat vár a kötött birtokra, különösen az erdő- és legelőgazdaságokban“.

Hogy pedig a kötött birtok nem annyira kerékkötője a kisüzem boldogulásának, mint azt az említett radikális körök feltüntetni szeretik, felemlíti, hogy a kötött birtokoknak mintegy $\frac{2}{3}$ része (kincstári, községi, közbirtokossági birtokok) nincs elzárva a családi kisüzem elől, a hátralevő $\frac{1}{3}$ részből ismét az egyházi birtokok többnyire bérlet útján hasznosíthatnak, ami szintén lehetővé teszi a kisüzem hozzáférhetését.

Egyedül a 2,329.206 kat. hold hitbizományi birtok az, amelynek fentartásához szó fér. Itt pedig a hitbizományoknak olyan reformja segítene, mely szerint a sikvidéki hitbizományoknak *erdőhitbizományává* való átcserelése lehetségessé válnék.

A kisüzemeknek a tulságos elaprózás elleni védelme mellett nagy fontossággal bír az új családi üzemek létesítése. Itt fontos teendők várnak megoldásra a telepítés és parcellázás kérdése körül.

A községi és közbirtok fejtegetésénél *az erdőt nem csupán a kisgazdaságok segítőjének, hanem valódi nemzeti kincsnek nevezi,*

melynek fentartása közérdek. Az 1879. évi XXXI. t.-cikket illetően az a megjegyzése, hogy „későn jött, de a *kötött erdőbirtok nagy részét* mégis sikerült megmentenie *azáltal, hogy ezeknek rendszeres gazdasági terv szerint való kezelését elrendelte*“. A magánbirtokot nyilván nem sikerült ennyire megmenteni.

Az 1898. évi XIX. t.-cikket illetően többek között felemlíti, hogy a birtokossági közgyűléseknek jelentős fogyatkozása, hogy „a tulajdonjog tekintetében rendelkezni nem hivatottak, s így különösen a beruházások terén helyzetük meglehetősen hátrányos, mert nem képesek megfelelő kölcsönt felvenni.

Az adott viszonyok között — amikor a birtokosságok tekintélyes része nem áll olyan színvonalon, hogy életbevágó fontossággal bíró gazdasági ügyeit önhatalmulag intézze — az említett korlátozás sokszor előny számba megy; egyébként a volt urbéres erdőbirtokosságok jogviszonyainak végleges rendezése küszöbön áll.

Szerző szerint gátat kellene vetni az erdőeladásokkal kapcsolatos visszaéléseknek, s ezt akként gondolja elérni, illetőleg a visszaéléseket korlátozni, hogy „vevő elsősorban az állam legyen, avagy olyan alapítvány és hitbizomány, mely az újból való beerdősítés tekintetében teljes biztosítékot nyújt. Mi erdőgazdák bizonyára örömmel látnánk az államnak ilyen irányu tevékenységét, de a gyakorlatban másként áll a dolog; sok száz milliót érő erdőbirtok volna ma is összevásárlandó az állam által, de ha erre a célra nem rendelkezik az állam elegendő pénzzel, hiába biztosítjuk részére az elővásárlási jogot.

Különösen az erdőkihasználás tekintetében tartja szerző szükségesnek a legszigorubb rendszabályok életbeléptetését, mert szerinte igen gyakran találkozunk szerződésekkel, amelyek az újból való beerdősítésre nem tartalmaznak megfelelő intézkedéseket.

Ez szerzőnek téves felfogása, mert ugyan tény, hogy a szerződéses favásárló igen ritkán van az erdősisítés teljesítésére kötelezve, de ez nem is tartozik teendői közé. Ez már igazán a birtokos dolga, hiszen az ő közvetlen érdeke, hogy erdőtalaja meddő ne maradjon. Ahol a birtokos nálunk oly sajnosan megnyilatkozó kényelemszeretetét annyira érvényesíti, hogy még az erdősisítést is vállalatba adja, ezekben a szerencsére kivételes esetekben a legszomorubb tapasztalatokat szereztük.

Tudjuk, hogy szociálpolitikai tekintetben úgy mint magán-gazdasági szempontból is leghelyesebb, ha az erdőbirtokos maga termelteti a fát, maga szállíttatja ki a közforgalmi eszközökhöz s ott értékesíti. Maga házilagosan gondoskodik, lehetőleg a természetes felújítás módjainak igénybevételével, az erdő felújulásáról.

Hogy egyébként szerző az erdőgazdaság szociálpolitikai hivatásáról az erdős vidékeken s nevezetesen a házilagos fakitermelés ily irányu hatásáról nem emlékszik meg, azt nem kifogásolhatjuk, mert kifejezetten *mezőgazdasági* és nem *erdőgazdasági* szociálpolitikával foglalkozik s így művében az erdő természetszerűen csak járulékos szerepet játszhatik.

Érdekes fejtegetést közöl szerző *az agrárius közösségeknek községi közbirtokká való átalakításáról*.

Nem helyesli ennél a műveletnél „a kényszerkisajátítás“ általános alkalmazását, mert vannak agrárius közösségek, melyek közös birtokukat „a gazdasági technika kívánalmainak megfelelően“ használják mindamellet bizonyos körülmények között, pl. ha a tulajdonosok a közös tulajdont többszöri felszólítás daczára semhajlandók megfelelően művelni és karban tartani a kényszerkisajátítás alkalmazásától sem riadna vissza.

Szerző szerint a *községnek* kellene elővételi jogot biztosítani minden, a határban eladásra kerülő agrárius közösségre abban az esetben is, ha a közbirtokossági erdő vagy legelő társtulajdonosainak többsége a felosztást vagy elidegenítést kívánja. Ugyancsak a *községnek* kellene elővételi jogot biztosítani minden, a határban eladásra kerülő legelőterületre, *a magánerdőterületekre pedig akkor*, ha az állam ezeket megvásárolni nem akarja.

Reméli szerző, hogy ezeknek a szempontoknak figyelembevétele mellett a községi közbirtok — melynek célja *nem csupán a közterhek könnyítése*, hanem inkább *szociális feladatok* megoldása lenne — idővel az agrárius közösségek között tulnyomó szerepre jutna s irányító szerepkört töltené be.

Majd így folytatja :

„Ugyancsak a községi közbirtok van hivatva arra, hogy annak az ősrégi vitának, amely a legelő- és erdőgazdaság között folyik, véget vessen. Ma ugyanis a helyzet az, hogy a legelő- és erdőérdekeltség más lévén, a község lakói azokat az igazán üdvös korlátozásokat, amelyeket az erdő állagának megmentése érde-

kében a szakközegek véleménye alapján a felsőbb hatóság az erdei legeltetés ellen van, méltánytalanak és igazságtalanak tartják . . .“

„Ha az erdő és legelő egyaránt községi kezelésben van, szóval haszonélvezői ugyanazok, akkor a községi előljárásának könnyebb a helyzete a legelőrendtartás szigorú megállapításában, viszont az ellenőrző erdészeti közegek is sokkal könnyebben teljesíthetik sokszor igen nehéz feladatukat: a feltétlen erdőtalajon álló erdők fenmaradásainak biztosítását és a közgazdasági szempontból káros kopárok beerdősítését.“*)

A műnek ezután következő fejezetei a hitelről, termelési politikáról, a kisgazdáról mint árutermelőről, a munkaerő védelméről, a kisgazdák és mezei munkások társadalmi neveléséről, a falusi kultúra védelméről, végül a gazdasági munkásügyi politikáról szólnak, s mindegyikben kifejezésre jut az a nemes altruizmus, az a valóban nemzetfentartó gondoskodás a nép igazi, jól felfogott érdekeiről, amely a Magyar Gazdaszövetség egész tevékenységét jellemzi.

Örömmel tapasztalhatjuk, hogy szerző szokatlan meleg rokonszenvvel tárgyalja az erdőgazdaságot érintő kérdéseket, s nem egy esetben meglep az erdészeti kérdésekben való otthonosságával.

Ha következtetéseiben bennünket érdeklőleg itt-ott hézagokra s némi homályra akadunk, ezt nem vehetjük zokon, mert az erdészeti irodalom — legalább összefoglaló kézikönyv alakjában — támpontot nem adott eddig a szerző kezére.

A magyar erdőbirtokos és erdőtiszt nemcsak tulajdonképeni hivatása keretében, hanem mint vidéken élő, a nép jóindulatu vezetésére hivatott földművelő elem, amely közel férkőzik a nép lelkületéhez, igen sokat tehet a mezőgazdasági szociálpolitika helyenként felismert elveinek az életbe, a valóságba való átültetésénél. Erre ez a bő, nagy szorgalommal, széles alapon nyugvó tanulmányok alapján készült mű részére igen becses utmutató-sokkal szolgálhat, annak megszerzését tehát olvasóinknak legmelegebben ajánljuk.

Czillinger.

A likavai erdőlési kísérletek eddigi eredményei. Irta: *Rónai György* m. kir. erdőmérnök. Kiadja a m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás. Selmezbánya, 1914.

Ez a 162 nyolczadrét oldalra terjedő füzet az első nagyobb közleménye erdészeti kísérleti állomásunknak, amely nem az Erdészeti Kísérletekben, hanem önálló kötetben jelent meg. Megjelenését alig-

* Illetve tulajdonképeni teendőjüket: az erdőgazdálkodást.

hanem ez is a háboru miatt sajnosan elmaradt nemzetközi kísérlet-ügyi kongresszusnak köszönheti, mert egyébként e közlés valószínűleg a kísérletek beállítása után nem 7, hanem legalább 10 évvel történt volna meg. Amint azonban az alábbiakból látni fogjuk, ez az aránylag nagyon rövid idő is elegendő volt arra, hogy a 80 éves jegenyefenyő, mert erről van főként szó, a különféle elbánást a kísérleti területeken kifejezésre juttassa eltérő növekvési menetében.

A likavai kísérleti terület Liptó vármegye nyugati részén, Rózsahegy közelében a Nagy-Chocs nevű hatalmas mészkőtömb délnyugati nyulványán terül el, átlag 600 *m* tengerszintfeletti magasságban. Területe 10·53 *ha*. Kitétsége északnyugati és délkeleti. Faállománya 0·9 jegenyefenyő, 0·1 luczfenyő, kora 1907-ben, a kísérletek kezdetén 65—90, átlag 80 év. Sűrűség teljes.

Az északnyugati lejtőn elszigetelő pásztákkal ellátott 3, egyenként 1000 *m*² területű kísérleti tér van kitűzve. Ezek egyike teljesen érintetlen marad az összehasonlítás céljából, a másodikon *B* foku áterdőlést végeznek, vagyis az elnyomott és elnyomásnak induló törzseket (5. és IV. *b*) osztály) szedik ki, a harmadik területen, valamint az egész erdőrészlet hátralévő területén a Heck-féle, u. n. természetes áterdőlést alkalmazzák, amelyet kísérleti állomásunk vezetősége a gyakorlat szempontjából legfontosabbnak tart.

A Heck-féle természetes vagy szabad áterdőlés (*freie Durchforstung*) lényege tudvalevően abban áll, hogy a záródás *állandó* megszakítása nélkül minden oly törzset el kell távolítani, amely nálánál értékesebbet a fejlődésben gátol. Viszont talajápolás és az ágtiszta törzsképződés érdekében a még életképes elnyomott és részben az elnyomásnak induló törzsek is kiméletben részesülnek.

A kísérleti területek felvétele a legaprólékosabb pontossággal történt minden lehető adatra vonatkozóan. Felvétel tárgyát képezte az eredeti, az áterdőlés során kihasznált és a visszamaradt faállományra vonatkozóan a *törzsszám*, annak eloszlása és az áterdőlés során beálló változása az egyes vastagsági fokokban, törzs- és alakosztályokban, a törzsek topografiai helyzete, a mellmagassági *átmérő* annak eltérései egy és ugyanazon a törzsön, növekvése az egyes vastagsági fokokban, törzs- és alakosztályban, az átlagos *átmérő* és az átlagfa közötti viszony; a *körlap* hasonló vonatkozásokban, a *fatömeg* és *értéke*, a *magasság*, a *törzsalak* és a *korona*.

A kétféle fokban *Vadas* Jenő és *Róth* Gyula szakavatott vezetése mellett keresztülvitt áterdőlésnek hatását mindezen sok tényezőre *Rónai* György a legnagyobb körültekintéssel, rátermettséggel és elfogulatlan ítéllettel tárja elénk a magyar erdészeti irodalom előtt sok tekintetben új szempontok felvetése kapcsán, igen érdekes fejtegetései elé azonban a kísérletek rövid időtartama természetesen bizonyos korlátokat von.

Ha a kísérletek alábbi eredményeit helyesen mérlegelni akarjuk, nem szabad szem előtt téveszteniünk, hogy azok *egy* kísérleti helyre és rövid időre vonatkoznak, tehát ugyanazon a fafajon belül is még szélesebb körű és hosszabb időtartamu kísérletek általi megerősítést igényelnek, mielőtt belőlük — az áterdölések hatását igazoló néhány korán jelentkező tényen tulmenően — teljesen megállapított gyakorlati szabályokat vonnánk le. Ezt műve végén szerző is hangsúlyozza.

A másik körülmény, amely nézetünk szerint külön kiemelés érdemel az, hogy a kísérlet 80 éves, tehát korra nézve legalább is közel vágható, s csak a túl nagy törzsszám miatt fejlődésében visszamaradt állományban történt, tehát u. n. *megkésett áterdőlésről* van szó. Rendszeresen kezelt erdőgazdaságokban erre a korra esik körülbelül az *utolsó* áterdőlés, amely már jóformán bevezetője a jegenyefenyő hosszabb időre terjedő természetes felujtásának. Ezzel azonban korántsem akarom a likavai kísérlet jogosultságát vagy jelentőségét kisebbiteni, sőt ellenkezőleg: hazai viszonyaink között, amidőn a legujabb időkg rendszeres, az állományok fiatal korában kezdődő áterdölésekről csak elvétve lehetett szó s üzemterveink másnak, mint a tövön száradt fáknak kisedését ugyszólván fejlesztés terhe alatt tiltották, a vágáskorhoz közeledő állományaink közül igen sok az olyan, amelyekben, különösen ha a jegenyefenyő benne nagyobb mértékben előfordul, felette kívánatos, hogy a növekvési erély megfelelően vezetett, bár megkésett áterdöléssel újra felélénkíttessék s ezzel az állomány tömeg- és értéknövedéke a kihasználás koráig kielégítő mértékben fokoztassék. A jegenyefenyőnél ily uton a korábbi áterdölések elmaradása némileg pótolható, ugyszintén lombfáinknál is. Luczfenyvesekben, amelyeknek koronafejlesztési képessége a későbbi korban sokkal kisebb, ezen a téren kevesebb eredmény várható s ezekben a széldöntés veszélye

is különös elővigyázatot igényel megkésett áterdölések eszközésénél. A likavai kísérletek biztató eddigi eredményeit tehát különösen luczfenyvesekre nem véljük egyszerűen átruházhatóknak. Ezekben újabb, nagyobb kiterjedésű és számosabb kísérletsorozatra van szükség.

Még egy szempont ad a likavai kísérleteknek jelentőséget a hazai viszonyok között, daczára az említett korlátoknak, amelyek a teljes általánosítás ellen szólnak. Az ily megkésett áterdölés, amilyenek részére a likavai kísérletekben utmutató szabályokat keres kísérleti állomásunk, fennálló erdőrendezési rendszerünk mellett jó eszközt nyujt üzemterveink számos hibájának legalább enyhítésére; üzemterveink még ma is a tagot fordulószi vágásterületnek tekintik s ebből kelletténél gyakrabban áll elő az a kényszerű helyzet, hogy az állományok idő előtt, vagy nagyon is elkésve kerülnek kihasználásra. Mindkét esetben — ha jegenyefenyővel van dolgunk — jó szolgálatot tehet a szakszerűen keresztülvitt, bár megkésett áterdölés. Első esetben a még rendelkezésre álló 10—15 vagy 20 év alatt jóval erősebb választékok, nagyobb fatömeg termelése érhető így el, mint máskülönben; utóbbi esetben pedig a *jobb* növekedés elősegítése némileg igazolja a másként nehezen helyeselhő tartást, illetőleg enyhíti annak káros hatását.

A likavai kísérletek tehát az áterdölés egyik különleges, de hazánkban fontossággal bíró esetével foglalkoznak. Fel kell tételoznünk, hogy kísérleti állomásunknak a fiatalabb korban kezdődő rendszeres áterdölések részére is vannak elegendő számu és az összes erdőalkotó fafajokra kiterjedő kísérletsorozatai, amelyekről annak idején hasonlóan érdekes és a gyakorlati erdőgazdaság részéről teljes figyelmet érdemlő közleményekkel fogja szakirodalmunkat azl agíthatni.

Ezek előrebocsátása után immár foglaljuk össze röviden a likavai kísérletek eddigi eredményét, melegen ajánlva t. olvasóinknak, hogy azok részletes tanulmányozása céljából *Rónai György* könyvét a központi erdészeti kísérleti állomástól szerezzék be.

A likavai kísérlet rövid időtartama daczára már bizonyoságot szolgáltat amellet, hogy ily előrehaladottabb koru jegenyefenyvesben is okszerű áterdöléssel módunkban áll a növekedést annyira fokozni, hogy a megapadt törzsszám több levegő és nagyobb

világosság élvezetében több és főleg értékeőbb növedéket ad, mint az érintetlen állomány nagyobb, de sűrű állásu törzsszáma.

Az okszerű áterdőlés nemcsak a körlap- és tömegnövedéket, hanem a magassági növedéket is fokozza. Az áterdőlést követő 3—4 évben a törzsek főként koronájukat fejlesztik.

A koronafejlődést leginkább a Heck-féle áterdőlés mozditja elő. Ez bizonyos mértékben az ágtisztulás hátrányára van, de még korántsem vezet a műfatömeg csökkenésére. A törzsek alaki fejlődésére való hatást a likavai kísérletek rövid tartama alatt kimutatni még nem lehetett.

Az áterdőlés következtében azok a törzsek fejlődnek legjobban, amelyek tenyészetű viszonyain legtöbbet változtattunk, tehát a félig uralkodó, szorongó és elnyomásnak induló törzsek; ehhez képest az áterdőlés főleg azoknak a vastagsági fokoknak a növekedésére van befolyással, amelyek az állomány középátmérője körül és azon alul foglalnak helyet. Ebből következik, hogy a *B* foku áterdőlés, amely éppen ezen törzssztyályok egy részét szedi ki, nem lehet oly mérvű hatással az állományok fejlődésére, mint a Heck-féle áterdőlés, mely a legnagyobb küzdelmet folytató félig uralkodó és szorongó törzsekbe is belenyul és azok értékeőbb törzseit levegőhöz és világosságához juttatja.

A Heck-féle áterdőlés nemcsak a legnagyobb növedéket adta, hanem ez a növedék ennél az eljárásnál főleg a legértékeőbb törzseken rakódott le. Az ekként kezelt állomány minőségi növekedése és értékbeli gyarapodása jóval nagyobb volt, mint a többi, kísérlet alá vett állományé.

A Heck-féle áterdőlés hatására nézve a szerző még a következő kísérleti eredményeket közli:

1. A faállományt alkotó törzsek úgy az áterdőlt, mint az érintetlen állományban annál jobban növekednek, minél nagyobb törzssztyályba és minél jobb alakosztyályba tartoznak. A hosszú és egyenes műfatörzsek tehát nemcsak nagyobb értéküknel, hanem erőteljesebb növekvésüknel fogva is megérdemlik, hogy reájuk a jelölés alkalmával különös tekintettel legyünk. Görbe, göcsös törzsekkel szemben a műfára alkalmas törzs még akkor is fentartandó, ha alászorult, mert záródásbontó áterdőléssel módunkban van az elnyomásnak induló törzset az uralkodók közé emelni.

2. A fenyőféléknél a törzsek vastagodása általában egyenes arányban áll a korona nagyságával. A korona legmegfelelőbb nagyságát még nem sikerült megállapítani. Hossza körülbelül a törzshossz $\frac{1}{3}$ -a legyen.

3. A fáknek ugy tömeg-, mint értéknövekvése annál nagyobb, mennél vastagabbak.

4. Az értékük, koronájuk, elhelyeződésük és vastagságuk szerint kiválasztott törzseket köröskörül fel kell szabaditanunk s e czélból a záródás mérsékelt megbontásától visszariadni nem szabad.

Ezek azok az eredmények, amelyek a likavai kísérletekből leszűrhetők voltak. Más fanemre és más állománykorra kétségkívül egy s más tekintetben eltérő eredményre vezetnének a kísérletek; így fiatalabb, a hossznövekvés korszakában lévő állományok bizonyára más elbánást igényelnek, mint a 80 évesek. A hossznövekvés elősegítése, ágtiszta törzsek nevelése érdekében ebben a korban, pl. egy-egy rosszabb alaku törzset is meg kell tűrni, ha kivágása hosszabb ideig tartó hézagot s így a szomszéd törzsek ágazatának egyoldalú kifejlődését okozhatná; a záródás megbomlása általában a fiatal korban más megítélés alá esik, mint később.

A további kísérletek szükségességét hangsúlyozza szerző is; ebben a tekintetben s arra nézve, hogy az áterdőlés kivitelénél függetlennek kell lenni a fatömeg előírásától, mert azt mindig csak az állomány állapota szabja meg, teljesen egyetérthetünk vele. A minden tapasztalati adatok hiján az előhasználati tervekbe irt holdankénti fatömegek többnyire nevetségesen csekélyek.

Bund Károly.

